

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 c.
 Melyben házon kívül:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 8 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 10 c.

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Szombat napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszadási
 vagy megújításra nem vállalkozik.
 Előfizetők és hirdetősek a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Nyitva minden óra 8-11 óráig.

NAGYVÁRAD, jan. 7.

Szmrecsányi püspök újévi körlevele.

A szives üdvözlésekből, Tisztelendő Testvéreim, melyekkel engem e napokban egyházmegyénk minden részéről felkerestek, hálás szívvel vettem tudomásul, hogy az évfordulat alkalmából rólam buzgó imáitokban emlékeztetek meg és gyöngeségem támogatására Isten segítõ malasztjáért esedeztetek.

Fõpásztori szívem szeretetének fokozott bensőségével emlékeztem meg én is az Ur oltáránál hivatásomról s elsõ sorban rólatok, kedves Testvéreim és Fiaim, azon a napon, mely a földi élet mulandóságára figyelmeztet, de melynek az egyház szent évkörében az örökkévalóság fényét kölcsönzi annak emlékezte, hogy az isteni Megváltó e napon, születése nyolczadnapján, vette fel az imádandó Jézus nevet, mely minden név fölött vagyon, s melyhez, mint megváltásunk zálogához, kötve van a biztató ígélet: *Amiért kérték az Atyától az én nevemben, megadja nektek.*

Jézus drága nevében tehát *hálát adok Istennek, minden tirólatok való emlékezésben, minden imádságomban mindnyájatokért örömmel könyörögvén*, hogy tartson meg kegyelmében, kiket nekem adott, távoztasson el tőletek minden rossz-

szal és árássa reátok lelki s testi áldásainak kincseit.

Szorongó érzelmek közt léptük át az új év küszöbét; nem tudjuk, mit hoz a jövő, s aggodalmas szívvel fohászunk a Mindentudóhoz a koronás látnokkal: *Te vagy a mi Istenünk, kezeidben a mi sorsunk.*

Mi csak azt tudjuk, hogy Jézuson kívül *nincs másban senkiben üdvösség, mert nem is adatott más név az ég alatt az embereknek, melyben nekünk üdvözlünk kellene.*

Jól kezdjük tehát az új évet, kedves Testvéreim és Fiaim, ha azt Jézus nevében kezdjük s nyugodt szívvel várhatjuk a jövőt, ha az Apostol buzdítása szerint lelkünkben és elménkben magunk is megújulva, feddhetlen életünk példájával és lelkes feláldozással Krisztusban mindeket megújítani, Krisztus tanával a szívekbe fényt árasztva, hivatásunk körében minden-képen előmozdítani és biztosítani igyekszünk.

Erre int minket a komoly idő s erre figyelmeztetnek a vészjósló tünetek, melyek hazánkban is nagy bajok és veszedelmek közelségét jelzik. Kétséget nem szenved ugyanis, hogy a szellemi irány, mely régóta azon czélt követi, hogy az emberi társadalmat a megváltás áldásaitól

megfoszssa s kápéról a fenség és nemesség jellegét, melyet maga Krisztus nyomott rá, letörölje, utat nyitott a gonosz vágyak és fektelen szenvedélyek kitérésének, melyek a vallás isteni tekintélyének lerontása után minden egyéb tekintély lerontására s az egész társadalmi rend felforgatására törnek.

A fenyegetõ komoly bajok és veszélyek súlyos aggodalmakkal töltik el a szíveket, s a hívõ lelkek a megrendült emberi tekintély s társadalmi béke helyreállítását Krisztus vallásától, a keresztény szellem felújításától várják. És méltán, kedves Testvéreim.

Krisztus vallása melyet a lelkek üdvözítésére hozott le mennyből a Megváltó, a benne munkálkodó isteni erõ hatásánál fogva, melyet az emberi szívre s az emberi társadalom összes viszonyaira gyakorol, egyszersmind a haza üdvének és békéjének is tökéletes, legszilárdabb alapja. Krisztus vallása fejtegette ki a lelkekben a csodálatos erényeket, melyek a jó honpolgár kellékei. Az oltotta be a népek szívébe a valódi hazafiságot s a keresztény erény fenségével ruházta fel a hazához és királyhoz való rendületlen hûséget. Az erõsíti és védi meg mennyei tekintéllyel a földi tekintélyt, mely szentesítését csak a földi haszonban s a földi büntetéstõl való félelemben bírja; s midõn a földi hatalom forrását Istenre vezeti vissza, ezzel, a mint egyrészt a hatalom lelkiisme-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Szent Norbert életébõl.

Irta és a kath. szabad liceum jan. 6-iki matinéján felolvasta:

Novotny S. Alfonz.

Mindazon intézmények közül, melyeknek lételet az Egyháznak köszönhetjük s melyeknek felsõbb eredete tagadhatatlan, a legkiválóbbak sorában foglal helyet a szerzetesi intézmény. Az emberi természetnek egyik kiirthatatlan vonása az, hogy minden világi zaj, a legfényesebb és legpompásabb szórakozások közepette, a mulatságoknak tetõpontján is, amidõn azt vélnéd, hogy az ember nem tudna elszakadni a földi lét mulandóságaitól, a fénytõl és pompától, azoknak ellenállhatatlan csábjától, melyek a szívet, lelket behálózák s a földön-tuli dolgokra még csak gondolni sem engedik, egyszerre megjõ az elmélkedésnek, magábaszállásnak pillanata. Hiába való ily esetekben a mulatságnak ezernyi-ezer csábja, a legédesebb

hangnak hívõ és ígérõ varázslata, a lélek mintegy megdõbben s egy perc alatt évek mulandóságain átröppen, hogy egy villámgyors fellobbanásánál az emlékezetnek, a leszámolásnak, megmutassa, elénkbe tárja azt, hol jártunk eddig, hol kerestük az üdv, boldogság, az élet örömeit, s meglátjuk, szinte önkénytelenül azt az õrvényt, azt a mélységet, azt a pusztulást melyben elveszünk, ha csak idejekorán meg nem fordulunk, vissza nem jutunk oda, a hova törekednünk kellett volna, ahonnan el sem lett volna szabad térnünk, az élet, az igazság, a nyugalom, a boldogság utjáról!

Szives hallgatóim! Szent Egyházunk történelmének minden egyes lapja ékebbnél-ékebb, meggyõzõbbnél-meggyõzõbb példák-
 kal szolgál, melyek szavaimat megerõsítik, majdnem megdõnhetetlenekké teszik, Szent Antal és Remete Szent Pál ideje óta, a századok egész során át látjuk, hogy az emberi szív és léleknek e nemes és dicséretes megnyilatkozása különféle rendeknek alapítására vezetett, amelyekben ezer és ezer egyén megtalálta magasabb hivatásának lehetőségét, kielégítését.

De mit köszönhet az emberi mûvelõdés, a kultúra a szerzetesi intézménynek? Könnyû e kérdést feltenni, de vajmi nehéz az arra-való felelet. Itt megint csak a történelemre, a tudás és ismeret e kiapadhatatlan forrására kell utalnunk, ha azt akarom, hogy csak hozzávetõleg, a valóságot távolról megközelíthetõleg megtudjuk, mit köszönhet az általános mûveltség, a mûvészet, legyen az költészet, zene, építészet és szobrászat az emberi kultúra utólérhetetlen uttörõinek, a szerzeteseknek. S ha ezt csak úgy odavetve mondom, mit mutat az érem másik oldala? Mily szolgálásokat tettek a szerzetesek az Egyháznak a hit tovatérjesztése és megvédésében, az általános emberi mûveltség emelésében, közlésében, a tudományok általánosításában. S hol maradnak azon érdemek, amelyek elévülhetetlenül hirdetik ez intézmény magasztos eredetét, a népnevelés, a lelkipásztorokodás, a földmûvelés, a mesterségek terén?! Ime rövid vonásokban egy nagy, mintegy kimeríthetetlen kérdés, melyre feleletet nem egy rövid vázlat adhat, hanem amelynek megoldására évek hosszú sora, kötetekre terjedõ munkálkodás

12 havi részletfizetés mellett
létesít villamos bevezetéseket csillárokkal
 együtt az

Elektrotechnikai vállalat

Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 11. (Füchsl-ház.)

Telefonszám: 509.

retes kezelését szabályozza, másrésről az emberi törvénynek szilárdabb alapot vet s hibe engedelmisséget biztosít, ép úgy parancsolva az Isten iránti tiszteletet és félelmet, mint a törvényes hatalom iránt való alárendeltséget és engedelmisséget.

Azért írja a nemzetek Apostola: *minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságoknak; mert nincs hatalmasság, ha nem csak Istentől; s azért inti az Apostolok fejedelme a keresztényeket annyi bensőséggel: Istent féljétek, a királyt tiszteljétek.*

Mint az üdvösség isteni intézményének szolgálói s a tisztelet nagy iskolájának tanítványai, a Krisztus által sugalt ezen felsőbb tekinteteknek hódolva fogjátok Ti mindnyájan, Tisztelendő Testvéreim, velem együtt az új évben is vállalási és hazafias kötelességeket teljesíteni; s az Apostol intelme szerint *jó akarattal szolgálván mint az Urnak és nem mint embereknek*, bizonyára semmit sem fogtok elmulasztani, ami alkalmas arra, hogy Krisztus vallása a hitek seregében a honpolgári kötelességek küzdőterén is tisztán megőriztessék, az evangéliumi fegyverem az életben, az erkölcsökben fenntartsák, s terjedjen a földön az Isten országa, mely az Apostol szavai szerint: *igazság, béke és öröm.*

Jézus vallásának védelmében az egyház és haza nagy és szent érdekei követelik fáradhatlan munkátokat az új évben is. Az ő imádkandó neve legyen tehát a veszedelmek nehéz óráiban erősítő, az igazságért vívott küzdelmekben fegyverek, az élet háborgó tengerén biztos menedékek. Az ő nevét dicsérje elmétek minden gondolata, szívetek minden érzése, az egyház és haza üdvének szentelt éltetek minden törekvése, *hogy dicsőítsék a mi Urunk Jézus Krisztus neve tibennetek s Ti is*

Ő benne, a mi Istenünknek és az Ur Jézus Krisztusnak kegyelméből.

Nagyvárad, 1904. Vízkereszt ünnepén.

Pál,
püspök.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 7.

Elnök: Báró Feilitzsch Arthur.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Bejelenteti Eremits Pál képviselő tragikus, váratlan halálát és indítványozza, hogy a Ház részvétét fejezze ki az özvegynek. Előterjeszti a beérkezett irományokat és jelenti, hogy Lovász Márton sürgős interpellációt jelentett be a honvédelmi miniszterhez, javasolja, hogy a Ház erre délután fél háromkor térjen át.

A duna-szerdahelyi választás.

Kaas Ivor báró: Napirend előtt szólal fel, a duna-szerdahelyi választás ügyében. Elmondja, hogy Duna-Szerdahely kerületben a hatóság hallatlan pressiót gyakorol a népre. Katona Mór jelölt érdekében táviratokat mutat be, amelyben Udvarý Ferencz arról értesíti a néppárt vezetőségét, hogy a párt jelöltjének még a programbeszéd megtartását sem engedték meg. Támadja az új rendszert, melyet Tisza magával hozott és amelynek első lépése a tömeges főispánok változása. Mint belügyminisztertől sürgős intézkedést kér.

Tisza István gróf miniszterelnök: Egy régi és rossz szokást követett el szerinte Kaas mostani felszólalásával, midőn e dolgot pusztán távirati információk alapján, mely tudvalevőleg egyoldalú szokott lenni, hozta elő e dolgot. A felsoroltakból vajmi kevés tartozik tulajdonképen rá. Ha a hatóság részéről törvénytelen történt volna, azt megtorolja. A rendszert illetőleg visszautasítja Kaas kijelentéseit, ami pedig a főispán változásokat illeti, eddig csupán három változott s helyükbe szabadulvók jutottak.

Elnök: Következik a vita folytatása

az ujonczjavaslat

részletei felett.

Rakovszky István: A czimhez szól. Amióta az ujonczjavaslatok vitája tart, sok mindenféle történet, ám az előadó ur még rózsásabb színben van, ifju kedélyét mi sem tompította meg, egészsége mi sem tamadta meg.

Münnich Aurél: Hála Istennek.

Rakovszky István: Örül, hogy az előadó olyan jó színben van. (Zaj. Elnök csenget.)

Elnök: Felkérem a képviselő urat, tessék a tárgynál maradni. (Zaj.)

Rakovszky István: A szólásszabadságot korlátozni nem tőröm. (Ugy van! Ugy van! balról. Zajos ellentmondások jobbról: Micsoda beszéd ez?! Nagy zaj. Elnök csenget.)

Papp Géza: Hát már ez is szabad?

Rakovszky István: Igenis nem tőröm! (Zaj. Elnök csenget.)

Molnár Jenő: Kérjünk zárt ülést!

Elnök: A házszabályok alapján felkéri Rakovszkyt, hogy ne térjen el a tárgytól. Az előadó egészségi állapota nem tartozik a tárgyhöz.

Rakovszky István: De igenis összefüggésben van a tárggyal, mert a javaslat czime gyarapodott, míg az indoklás megfogyott. (Derültség balról.) Polemizál a miniszterelnökkel, mivel szemben tagadja, hogy közös volt az obstrukció, mert megvan az eredmény, az ujonczlétszám felemelését elérték. De ez az eredmény csak látszólagos, mert a javaslat czimében létszám emelés rejlik. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsák a honvédelmi minisztert arra, hogy szigorú kimutatást terjeszzen be, a hadsereg és tengerészethez önkéntesen belépett magyar honosokról. (Helyeslés balról.) Addig, amíg a miniszter ezt a kimutatást elő nem terjeszti, a Ház függessze föl a javaslat tárgyalását.

A Magyar Szó.

Uray Imre: Személyes kérdésben szólal fel. Deczember közepén egy beszédében azt állította, hogy a Magyar Szó czimű újság csupa haszonlesésből bolondítja az együgyű protestáns papságot. Megvallja, hogy helytelen kifejezést használt, azt kellett volna mondania, hogy bolonddá tartja ez az újság a becületeselegyszerű viszonyok között élő református papságot. Beszédeért megtámadták őt, mint egyházmegyei gondnokot is. Neki mint gondnoknak nem az a kötelessége, hogy a hibákat takargassa, hanem az, hogy a hibákra az illetőket figyelmeztesse.

kellene, amely pedig a legnagyobb lelkiismeretesség, a legalaposabb kutatás mellett sem tarthatna igényt arra, hogy teljes, hogy megbízható legyen, mert hisz erre egy emberöltő kevés, hogy elmondja nekünk azt, mit köszönhet az emberiség a szerzeteseknek!

S ép mivel a kérdés oly kimeríthetetlen, noha a vele való foglalkozás a nemes szellemi élvezeteknek, az okulásnak, a tudásnak egész kincses bányáját nyitná meg előttünk, noha Szent Benedeknek, Szent Róbertnek, Szent Ferencznek, Szent Domokosnak intézményei, a lovag rendeknek alapítása és virágzása, istenes János, Szent Ignác dicső alkotásai, Szent Vincze páratlan és áldásdus működése és hagyománya, Szent Alfonz és más, majdnem a legujabb időkig terjedő kiválasztottaknak ténykedése is, mintegy hívólag készíti is az embert arra, hogy Isten e kedveltjeinek életét, annak lefolyását, az egész emberiséget érdeklő vonatkozásait kutassuk s közöljük az érdeklődőkkel, mégis, mivel rövid előadásunk tárgyául egy más rendnek ismertetését, keletkezését, fejlődését, virágzásának főbb vonásokban való vázolását tűztük magunk elé, lemondunk e dicső rendek történetének kecségtető és hálás elmondásáról, s az Egyház gazdag multjának érdemes munkásai közül, a prémontrai kanonokok történetének egészen rövid, mintegy vázlatzerű leírásába kezdünk.

Tisztelt hallgatóim! Ha édes magyar Hazánk és különösen mindnyájunk otthona, Bi-

harvármegye történelme nem függne egybe szeretett és nagymultu szent rendnek történelmével, talán nem is tűztem volna ki mai rövid fejtegetéseim czéljául, hogy e nemes vármegye és város közönségét megismertessem Szent Norbertnek, a prémontrai rend dicső alapítójának élete folyásával, rendjének alapításával, tovaterjedésével, áldásos működésével! Igen, bennünket e komoly dolgok azért érdekelnék közelebből, mert hisz a nagyra hivatott Rend Magyarországon itt talál először szerető otthonra, e megye területén, e nemes város közvetlen közelében! Ki ne ösmerné közülünk a város határán emelkedő előfokot. E hely nyújtott először még 1130-ban; a rendalapító életében békés otthont rendünknek, itt emelkedett az első rendház s vele együtt az első templom, ahol eleink Isten dicséretére egybe szoktak gyülekezni. Itt keresett és talált nyugalmat az Arpád-ház egyik királyi sarja: II. István, aki a rend öltönyét is magára vette, s abban kívánt eltemettetni. Sokat, nagyon sokat beszélhetne nekünk e hely, édes Hazánk történelmének nem egy lapja emlékezik meg a dicső multról. Látható emléke pedig alig maradt, mert a sok háboru, az ellenség dúlása nem engedte, hogy kő követ maradjon! A prémontrai kanonok rendet Szent Norbert alapította. Ő maga az ősrégi nemes Gennep családból származott, mely Xanten városkában lakott a Rajna mentén. Atyja Heribert Gennep ura volt, anyját, ki

szintén nemes származású volt, Hedvignek hívták. Születési évéről nincsenek biztos adataink, minden valószínűség szerint az 1080. és 1085. év körül kell azt keresnünk, s így nem esik távol egyik legkiválóbb barátjának, sz. Bernátnak születési évétől, ki 1091-ben született. Szent Norbert születéséről anyja egy csodás álomban értesült. Hangot hallott, mely figyelmeztette, hogy születendő gyermeke nagy lesz Isten és emberek előtt. Szülei a gyermeket a papi pályára szánták s így már a zsenge korban is oly irányt adtak nevelésének, amely a későbbi hivatásnak mindenben megfelelt. Édes anyja, a jámbor Hedvig volt az, ki gyermekét ajátosságára, az Ur félelmére tanítá s beletáplálta fogékony szívébe mindazon erények csiráit, melyekre későbbi pályáján oly nagy szüksége volt, melyeknek oly nagy hasznát látta. A nevelés éveinek elmúltával, a kölni érs k alszerpappá szentelte s xanteni kanonokká tette. Majd egészen Frigyes érsek udvarába került s itt úgy alapos ismereteivel, mint finom megnyerő modorával, általános kedveltségre tesz szert. Nemsokára már rokonának, V. Henrik királynak udvarában találjuk az ifju kanonokot. Az udvarnál is csakhamar a legkedveltebb egyének egyikévé lesz s itt is kiváló tudása és műveltsége segítik abban, hogy itteni tartózkodásával egészen elvilágiasodik. A fényes mulatozások és szórakozások közepette alig maradt Norbertnek ideje

Okolicsányi László: A törvényjavaslat címéről beszél. Kifogásolja, hogy a czimben benne van ez a kifejezés: közös hadsereg, amely egész közjogunkkal világosan ellenkezik.

Br. **Kaas Ivor** és **Holló Lajos** felszólalása után

Lovász Márton intézett interpellációt a póttartalékosok és a boszniai bakák érdekében.

Nyíry miniszter válaszát tudomásul vették.

Városi közügyek.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta első ülését az új városi székházban. Együttal ez volt az első ülés a díszterem mellett levő nagy bizottsági teremben.

Beóthy László főispán elnökölt. Jelen voltak: **Rimler Károly**, **Mezey Mihály**, **Mihelffy Adolf**, **Szokolay Tamás**, **Miskolczy Barna**, dr. **Berkovits Ferencz**, dr. **Grámm Károly**, **Frankó Endre**, **Papp Miklós**, **Bordó Ferencz**, **Varró Domokos**, **Lázár Márton**, dr. **Hoványi Géza**, **Hlatky Endre**, dr. **Baróthy Akos**, dr. **Konrád Márk**, **Dus László** és **Eleméry Ferencz** aljegyző.

Az ülés megnyitása után a polgármester havi jelentését terjesztette elő **Bordó Ferencz** főjegyző, amelyből az érdekesebb adatokat a következőkben közöljük:

A decemberi havi jelentés.

A **közegészségügy** december hónapban — a roncsoló toroklob betegüléseknél nagyobb mérvben való fellépése következtében — jónak nem mondható. A roncsoló toroklob összesen 58 esetben fordult elő, leginkább Olasz városrészen, úgy, hogy a betegség további terjedésének megállítására érdekében az Olasziban levő összes elemi iskolákat s az óvodákat bezáratni kellett. A betegség lefolyása azonban elég enyhe és kedvező volt, amennyiben csak 8 esetben, vagyis az összes megbetegülések 13,7%-a végződött halállal. A megbetegülések közül 34 a »Szent László« városi járványkórházban ápolatott.

A fertőző betegségek közül még a vörheny 3 és a hasiagymáz 4 esetben jött elő, halálozás nélkül.

A Sztaroveszky-alapítványi gyermekkórházban december hó folyamán 35 fekvő és 67 bejáró beteg ápolatott.

Elve született 133 gyermek, 75 fiú, 58 leány. — Elhalt összesen 127 egyén. 72 fi és 55 nő; — a szaporodás 6. — Városrészek szerint elhalt: Ujvárosban 22, Olasziban 28, Váralja-Velence és Csillagvárosban 26, a kórházakban 51.

Otáven alóli gyermek összesen 39 halt el. Szegény beteg összesen 735 gyógy kezeltetett az országos betegápolási alap terhére.

Dajkaságban volt összesen 182 gyermek, még pedig 125 az állami gyermekmenhely, 57 a város gondozásában.

Az állat egészségügyi állapot, amennyiben semmiféle ragályos vagy járványos betegség nem mutatkozott, kifogástalan volt.

A **közbiztonság** december hóban, a beállott hideg és a közbeesett országos vásár dacára kielégítő volt.

Lopás 63, emberölés kísérlete 1, testi sértés 21, hamis pénz forgalomban, hozatala 3, vagyon rongálás 1, sikkasztás 6 és tiltott szerencsejáték 1 esetben volt bejelentve.

A nyomozás 63 esetben sikeres, 32 esetben sikertelen volt. Nyomozás teljesített még: a kir. ügyesség elrendelésére 45, más hatóságok megkeresésére 127 esetben.

Letartóztatva volt 102 egyén. Ezek közül az illetékes bírósághoz átkisértelett 26, eltolonczoltatott 76.

Kihágási följelentés 135 esetben tétetett. 2 kisebb tizeset és 5 öngyilkosság történt.

A december havi **adóbevétel** eredmény 19,310 kor. 38 fillérrel kedvezőtlenebb, mint az előző év hasonló időszakában. Ha pedig az egész évi eredményt tekintjük, az előző évihez képest 151,112 kor. 5 fillérnyi visszaesés mutatkozik.

Az elmúlt december hóban befolyt:

kincstári adóban	—	21,864 kor. 41 fill.
kamatban	37	18
betegápolási pótdobban	709	17
kamatban	—	18
hadmentességi díjakban	134	—
iparkamarai illetékben	867	72
házaló adóban	—	24
		72

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Törvényhatósági utadóban 2779 kor. 7 fillér. kamatban 11 kor. 11 fillér folyt be.

Kiadott 32 iparigazolvány, megszűnt 1 iparűzlet.

A polgármesteri jelentést tudomásul vették.

Ezután megalakították a következő albizottságokat:

a fegyelmi választmány:

Sipos Orbán, Papp Miklós, Frankó Endre, Rádl Odön rendes-, Varró Domokos és Miskolczy Barna póttagokból:

az erdőrendészeti albizottság:

Rádl Odön, dr. Hoványi Géza, Miskolczy Barna tagokból és Oszterlamm Armin szakértő kültagból;

az erdei kihágási II. fokú bíróság:

Rádl Odön, Hlatky Endre, Mihelffy Adolf, dr. Hoványi Géza rendes, dr. Berkovits Ferencz, Frankó Endre, Mezey Mihály és Szokolay Tamás póttagokból;

a gyámügyi felelősségi küldöttség:

Mihelffy Adolf, Frankó Endre, dr. Berkovits Ferencz választott és Rádl Odön, Miskolczy Barna, Hlatky Endre kinevezett tagokból:

a felszólamlási küldöttség:

Dus László, Papp Miklós, Rádl Odön, Frankó Endre tagokból:

a börtönvizsgáló bizottság:

Rádl Odön, Mezey Mihály, dr. Berkovits Ferencz és dr. Konrád Márk kinevezett tagokból. Dr. Baróthy Akos hivatalból tagja a bizottságnak.

A börtönfelügyelő bizottságba a városi közigazgatási bizottság részéről Hlatky Endrét nevezte ki a főispán.

A gázgyár felebbezése.

Az 1902. év december 11-én felrobbant a nagyváradai gázgyár tisztító helyisége. A városi tanács a régi helyére, az utcavonalba nem engedni újabb felépíteni a tisztító épületet, hanem a gyár udvarának hátsó részét jelölte ki a filteráló helyiségeknek.

A gázgyár felebbezése folytán szakértői helyszíni szemlét rendelt el a közigazgatási bizottság, amelyről, most terjesztette elő jelentését **Varró Domokos** kir. főmérnök a szemle vezetője.

Beer István mérnök a gázgyár szakértője kijelentette, hogy a robbanás veszélye ki van zárva, míg **Vukasovicz J.** a város részéről felkért szakértője erre a kérdésre nem felelt. Abban megegyeznek, hogy ha mégis robbanás előállhatna inkább veszélyes az épület az utcavonalban, mint távolabb. Ha nem a régi helyre

arra, hogy lelkeivel, annak szükségleteivel foglalkozzék. Nagy befolyással volt rá 1110-ben a király kíséretében tett útja, mely első ízben vezette őt Rómába. Ez ut emlékei ugyan fájdalmasak voltak. Henrik a pápával erőszakosan bánik el, mivel ez nem engedelmeskedik parancsainak, nem enged kivánságainak. E vizsály később annyira elfajul, hogy a király még attól sem retten vissza, hogy Krisztus urunk földi helytartóját börtönre vettesse. A fogságban senki sem vigasztalja Paschalist, a mélyen sértett pápát, de ime egy alkalommal egy ifju frank származású pap jelenik meg előtte, ki kemény szavakban, bátran elítéli a hatalom erőszakos tettét és bocsánatot kér a sértett pápától, hogy attól szenvedte el a megaláztatást, akinek kíséretében az ifju egyházférfi Rómába jött. A pápát megindítja e nemes nyíltság, e férfias őszinteség, s örvendező szívvel adja meg Norbertnek a kért bocsánatot s áldásával bocsátja el őt magától. E találkozás kitörülhetetlen nyomokat hagyott Norbert lelkében, ennek hatása alól többé nem vonhatta ki magát. Németországba való visszatérése után is megmaradt még a császár oldalán, nem hagyta el annak udvarát. Henrik volt a győztes az investitúra-harcban s ebből kifolyólag ismételtelen felajánlotta kedves emberének, Norbertnek a püspöki széket, ez azonban mindenkor állhatatosan visszautasította e magas méltóság elfogadását. Világias életét

ugyan még most sem változtatja meg. Lelke mélyén érezte néha-néha az elégedetlenséget jelenlegi állapotával, gyakran, egészen önkénytelenül füleibe csengtek azon ájtatos intelmek, melyekre jó és szentéletű anyja tanította, de még nem érkezett el az a pillanat, mely őt a világi élethől, annak mámorából végleg kiragadhata volna.

1115-ben mégis elhagyja az udvart s visszatér Xantenbe. Itt történik meg a csodás megtérés, itt következik be a magába szállás ideje! Norbert egy tavaszi napon kirándul a közeli Freden faluba. Az idő gyönyörű, tiszta volt. De még mielőtt kíséretével elérhetné útja czélját, egyszerre egészen váratlanul borzasztó vihar tör ki, villám villámot ér, egy borzasztó csapás közel Norberthez sujt le, lova megbokrosodik, ő maga pedig alétan zuhan le paripájáról. Midőn magához tér, mintha csak valami változás érezne egész valójában, eszmélni kezd s a csodás esemény hatása alatt belátja, mily uton haladt eddig, mely őt mindig távolabbra vitte azon eszméktől, azon elhatározásoktól, melyek ifju korában szívét-lelkét eltöltötték, a midőn még a szerető és aggódva gondoskodó édes anyja nevelése alatt állott. Nem gondol többé arra, hogy Fredenben felkeresse a reá várakozó, mulató társaságot, egészen megváltozva tér vissza Xantenbe. Élete nem a régi többé, ideje nagy részét a Kölnitől nem messze fekvő siegburgi apátságban tölti s hallgatja

Conon apát bölcs előadásait, melyek kiváló hatást gyakoroltak Norbertre. Miután érezte, hogy lelke a szent tanokba eléggé behatolt már s tudta, hogy régi, világias életével végkép szakított, megjelenik egy napon a jelzett esztendőben Frigyes érsek előtt, s arra kéri, szentelné őt pappá. Az érsek eleinte csodálkozik, mivel tudta, hogy Norbert többször visszautasította a püspöki széket és így a felsőbb rendeket is. Látva azonban a kérelmező szent és megmáshatatlannal elhatározását, enged Norbert kérésének és őt az ősrégi kölni székesegyházban pappá szenteli. A templom zsufolásig telve volt, mert hisz mindenki saját szemével akart meggyőződni róla, mint megy végbe Norbertnek, a főnemesnek, a császár rokonának felszentelése. A nép ámulata határt nem ismert, amidőn a büszke világi leveté fényes és pompás ruháit és egyszerű szőr öltönyt vesz magára. A szent ténykedés véget ér, Norbert hő vágya teljesül, ő most már az Ur felkentje. Előbb nyilvános vezeleklést tart eddigi élete felett érzett bánatában, majd visszatér a xanteni társaskáptalanba, hol kanonok társai eleinte szeretettel, tisztelettel fogadják. 1115-ben mondja el itt első szent szónoklatát s szavai általános hatást keltenek.

(Folyt. köv.)

épitik a tisztítót, 6000—8000 koronával többbe kerül. Most magasabb a tisztítóban a vízszint; ezáltal és kellő szellőztetővel gőzfűtéssel ki lesz zárva a robbanás. A szakértők javaslata szerint ezen óvintézkedések betartásával a régi helyre engedélyezhető a tihizító készülék újráépítése.

Felolvasták ezután a városi szakértő külön véleményét. E szerint a tisztító készüléket elkülöníteni s szellőztető készülékkel kell ellátni, s a világítást biztonsági lámpákkal ellátni. A regenerálás külön helyiségben rendezendő be.

Az előadó határozati javaslatában a régi helyre leendő építkezés engedélyezését javasolja, azon óvintézkedések betartása mellett, a melyet a szakértők és a város szakértője szükségesnek véleményeztek.

Mihelyt Adolf közvetítő indítványt tett, hogy esetleg a város járuljon hozzá a tisztító távolabb helyezése által előálló többkiadáshoz.

Dr. Hoványi Géza nem nyugszik meg a szakértők véleményében, s az I. foku határozat fenntartását javasolja.

Miskolczy Barna ugyanilyen véleményben van.

Varró Domokos kir. főmérnök kifejti, hogy robbanás esetén 20 méter távolság csekély mértékben csökkenti a veszélyt. Emberi számítás szerint a robbanás külsőben is ki van zárva. Elfogadja az előadó javaslatát. Budapesten a városban benn vannak a gázgyárak s baj még sincs.

A bizottság a szakértőket leszavazta s az előadói javaslat mellőzésével, kimondotta, hogy a tisztító helyiség csak a gyártelep hátsó részén építhető fel.

Néhány apróbb adóügy elintézése után az ülés véget ért.

Katholikus Szabad Liceum.

Csikorgó hideg téli időben, de azért a szokott rendes nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg a Katholikus Szabad Liceum második matinéját. A siker tehát az idén is állandóan emelkedőben van.

Első felolvasó *Dutka* Akos volt, lapunk belső dolgozó társa. Hangulatos, színes költeményeket olvasott fel, a melyek méltó párjai voltak *Dutkának* lapunkban megjelent, általános tetszést keltett verseinek. A belőlük kiáradó meleg költői hang megkapta a közönséget, mely végül zajos tapsokkal jutalmazta a felolvasót.

Novotny S. Alfonz, a főgimnázium tudós igazgatója *„Szent Norbert életéből”* czímmel olvasott fel hosszabb, érdekesítő tanulmányt. A tanulmány kitűnően illeszkedik bele a Szabad Liceum programjába: a közönség előtt teljesen ismeretlen tárgyat ölelt fel, azt igen ügyesen szőtte át magyar nemzeti, sőt helyi érdektől vonatkozásokkal, katolikus és tudományos szellemű volt s végül oly ügyes elevénységgel és szép stílussal volt megírva, hogy mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését. Természetesen zajos tapsok és éljenek jutalmazták a kiváló tudós előadót.

Utolsó szám a művészetnek volt szentelve: Szalay Stefike, a Kath. Kőr tavalyi egyik matinéjáról már igen jól ismert, nagytehetségű zongoraművész nő lépett fel. Már tavaly is általános elismeréssel nyilatkozott a közönség Szalay Stefike nagy tehetségéről, kiváló tudásáról; ezt az elismerést újabb fellépése nemcsak megerősítette, hanem fokozta is. Technikája, előadó képessége egy év alatt nagyot haladt s kivált biztonságban nyert igen-igen sokat. Chopin F. dur Nocturneje és Raff Rigaudonja után szövi nem akaró taps és éljenek üdvözölte Szalay

Stefikét, úgy hogy kénytelen volt műsoron kívül még egy kitűnő Cserebogár-áprándot előadni. A két első klasszikus darab után pompás befejezés volt a bánatos, majd tüzes, egyformán művésziileg előadott magyar ábránd. A művésznőt a figyelmes rendezőség szép csokorral lepte meg.

A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyezniük:

Böszörményi Tildus, Beroldingen grófnő, Berényi Vanda, Csipkés Sándorné, Csordacsics Olga, Dús Lászlóné, Dús Pirokska, Darabanth Elekné, özv. Dutka Sándorné, Domokos Gyuláné, Darabant Ilonka és Olga, Dutka Gizella és Karola, Farkas Erzsike és Irénke, Ficzek Lajosné, Géczy Lajosné, Géczy Irénke, özv. Grunwald Henrikné, Gráczér nővérek, özv. Gyalokay Antalné, özv. Harrach Józsefné, Jakobovics Ilonka, özv. Julier Vilmosné, Julier Margit, Janky Antalné, báró Karg Jánosné, Kiss Elekné, Kappel Györgyné, Kappel Lottika, Kaiser Vilmosné, Kutka Gézáné, Kutka Bella, Kaczián Károlyné és leánya, Mayr Sándorné, Molnár Lajosné, Mikusay nővérek, Maróczy Jánosné, Maróczy nővérek, Meluch Lajosné, Makay Katalin, Nizsalovszky Endréné, özv. Péterffy Istvánné, Petry Gyuláné, Pethő Mariska, Rácz Aurélie, özv. Ritoók Gézáné, Rozsly nővérek, Réz Mihályné, Szalay Lajosné, Szalay Stefike, Szunyogh Lászlóné, Schwartz Gézáné, Salamon Gergelyné, Sebessy Lajosné, Sebessy Erzsike, Stark Róza, özv. Salamon Ferenczné, Simon Ferenczné, Szondy Vilmosné, Szondy Erzsike, dr. Tóth Istvánné, Tóth Etuska, Trenhauser Rózsika, Urbán Adolfné, Vass Blanka.

Notabilitások: Laurán Agoston pápai prelátus, Grócz Béla, Fetszer Antal kanonokok, báró Karg János ezredes, Szekeres Ödön, a prem. rend jószágkormányzója, dr. Hoványi Gyula, dr. Szolcsányi Hugó, Bozóky Béla, Vámosy Mihály, Rutter Emil, dr. Vucskics Gyula, dr. Kozáry Gyula, Lencsés János, Böszörményi Géza, Smetka Ödön, Kertész Miksa, dr. Pácz Sándor, Kovács József és Géczy Géza hadapródisk. tanárok, Makucz Ernő, Kappel György, dr. Kovács S. János, Kacsvinszky Andor, Pálffy Béla, Bárhory Ferencz, Stark Gyula, Dús László, Petry Gyula, Hendel Ottó, Schwartz Géza százados, Réz Mihály, Vinkler Lajos, dr. Lesztán Endre, Besser Hugó.

† Nagy Ferencz.

Megdöbbenően váratlanul gyász borult tegnapelőtt éjjelen Nagyváradi társadalmára.

Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök szívzélhűdés következtében éjjel előtt 11 órakor váratlanul elhunyt. A puritán jellemű, óriási munkaerejű tisztviselő halála nem csak vigasztalan nejt és nevelt leányait, de a város egész társadalmát mélyen érintett, őszinte fájdalommal sújtotta.

Nagy Ferencz egyike volt a közélet legrokonszenvesebb, szerény tagjainak, a ki mint tisztviselő a kötelességtudás mintája s kortársainak osztatlan becsülését, föltétlen tiszteletét érdemelte ki. A közszerepben álló törvényszéki elnök halála annyival is fájdalmasabban érint mindenkit, mert oly megdöbbenően váratlanul, mondhatjuk a dolgozó asztal mellől ragadta el a pillanat alatt gyilkoló kór.

Nagy Ferencz mint gyakorlati jogász az elsők hirében állott s tudását, energiáját, szorgalmát összefogva nem csak vezetője, de a törvényszék összműködését figyelemmel kísérő őr volt az igazságszolgáltatás gépezetének. Az esküdtzék intézményének intenzióit talán senki sem juttatta oly lelkiismeretesen érvényre, mint ő.

Munka erejének, bámulatos szorgalmának bizonyosságául elég lesz felemlitnünk, hogy az

utóbbi időkben is éjjel utánig elhuzódó esküdtzék tárgyalásokon tanni voltunk fáradhatlan lelkiismeretességének.

Halála, utolsó percei.

Tegnapelőtt délután még friss erőben dolgozott hivatalában s fél hat órakor a legkisebb sejtelen nélkül barátjához *Urbán* táblabíróhoz ment, hol kedélyes társaságban egész este 9 óráig időzött.

Kilencz órakor *Molnár* táblabíróval indultak hazafelé s Nagy Ferencz még a legkisebb rosszullettől sem panaszkodott. Otthon vacsorához készülő éppén kezeit mosta, mikor egyszerre görcsösen elállt a lélekzete s heves szédülésről panaszkodott. Rosszullette egyszerre oly komolylyá lett, hogy a közel lévő divánra dőlt. Alighogy lepihent s neje segítségére sietett, már elvesztette eszméletét s kínosan szenvedett. Nagy Ferencz uraszony kétségbe esetten dr. Mayer László és dr. Baróthy Akos orvosokat hívatta, a kik mikor megérkeztek már látták, hogy alig segíthetnek. Érvágással próbálkoztak a szívbe tóduló vért eltávolítva segíteni, de már késő volt. Az életerős, egészséges ember 11 órakor kiszvedett, a nélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét.

Élete.

Nagy Ferencz 1853-ban Szegeden született. Iskoláit szülővárosában, majd Budapesten kitüntetéssel végezte. Jogi tanulmányainak elvégzése után bírói pályára lépett s itt kiválóságát felebbvalói méltányolva gyorsan emelkedett s a szegedi törvényszéknél bíró lett.

A nagyváradi királyi táblához 1894. táblabíróvá, 1900. januárjában pedig a *Tassy* Pál távozásával megürsedett nagyváradi törvényszéki elnökségre nevezték, mely előkelő állásban haláláig működött.

Intézkedések a temetésre.

A megrendítő csapásról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Nagy Ferencz szül. Kiss Etelka mint felesége, Kiss Abel és neje Jandk Eleonora mint apósa és anyósa, Zwipp Jolánka és Zwipp Leona mint fogadott leányai a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejthetlen legjobb férjnek, apának, testvérnek, vőnek, illetőleg sógorának Nagy Ferencz nagyváradi kir. törvényszéki elnöknek életének 51-ik és boldog házasságának 17-ik évében 1904. évi január hó 6-án este 11 órakor váratlanul történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága tetemei január 8-án d. u. 2 órakor fogok a család lakásán a róm. kath. egyház szerartásai szerint beszenteltetni és Szegedre szállítás végett a vaspálya állomáshoz kísértetni. — Szegeden pedig január 9-én d. e. 10 órakor a pályaháznál teljesítendő beszentelés után a róm. kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 16-án d. e. 10 órakor Nagyváradon a prémontreiek templomában, Szegeden pedig f. hó 9-én d. e. 8 órakor a belvárosi plébánia-templomban fog az elhunyt lelki üdvéért bemutatni. Nagyvárad, 1904. január 7. Az örök világosság fenyeskedjék nekik! Testvérei: Nagy János nejjével Dörner Bertával, Nagy Anna férjével Dus Lászlóval és gyermekeikkel, Nagy Mária férjével Bajcsi Lászlóval és gyermekeikkel, Nagy István nejjével Nagy Jolánnal és gyermekeikkel, Nagy Gizella férjével Palócz Lászlóval és gyermekeikkel. Sógorai és sógoronói: Kiss Lajos nejjével Ballán Veronikával, Kiss Károly nejjével Mészáros Rózsával és gyermekeikkel, Kiss Gizella férjével dr. Kókay Istvánnal és gyermekeikkel. Zwipp György.

A kir. tábla és a kir. törvényszék bírói kara is gyászjelentést adott ki, a váratlan halálesetről.

A ravatalon,

Delutáni órákban díszes ravatalra helyezték az elhunyt koporsóját, melyet már elhalmoztak családja, rokonai, barátai, tisztelői koszorúkkal. A gyönyörű élvirág koszorúk felírásai közül a következőket irhattuk össze eddig:

A viszontlátásra — Etekkád.
Egyetlen jó Feri apánknak — Jolánka, Leonka.
Szeretett volt kartársuknak — A kir. ítélőtábla bírái.
A nagyváradi törvényszék bírái — Tiszteletük jeléül.
A nagyváradi kir. ügyészség — Fájdalma jeléül.
Szeretett elnökünknek — A tisztviselők Otthona.
Szeretett elnökének — Az élesdi kir. járásbíró.
Felejthetetlen szeretett elnökünknek — A bírósági jegyzők.
A nagyváradi törvényszék telekkönyvvezetői — szeretett elnökünknek.
Szeretett elnöküknek — a törvényszék női díjnoki kara.

A részvét.

Városszerinte mély fájdalmat s részvétet keltett a megdöbbentően váratlan gyász eset.
Az igazságügyi hivatalok egyértelműn elhatározták, hogy részvétüket nyilvánítják a családnak, a temetésen testületileg megjelennek és koszorút helyeznek az elhunyt ravatalára.

A szegedi temetőre a törvényszék bírói karának háromtagú küldöttsége kíséri a koporsót. A küldöttség tagjaira vonatkozó megállapodás még nem történt, de valószínűleg *Csulyok Béla dr., Böhm Jenő és Ember Géza* bírák kísérik el elnöküket utolsó útjára. A tisztviselők otthona, melyek az elhunyt elnöke volt, tegnap délután választmányi ülést tartott, melyen elhatározták, hogy részvétüket nyilvánítják koszorút helyeznek a ravatalra. A temetésen pedig testületileg vesznek részt. Egyszermiűd a tisztviselők Otthonának választmánya ezután is kéri az egyesület tagjait, hogy fél 2 órakor a temetésen megjelenni minél számottevőbban sziveskedjenek.

UJDONSAGOK.

Ave Maria.

Szegényes szürke kis tanyámra
Az esti Ave Mariát
A szomszéd ócska nagy toronyból
Sívító szél csapkodja át.

Előttem ég egy arcz... egy árnyék,
Lehelletét is érzem.
A láz lobog két nagy szemében...
Szegény beteg szép kedvesem.

S a mint itt leng bús dallamával
Szobámon át a bús ima,
Önkénytelen zokogni kezdek:
Gyógyítsd meg *Ave Maria*.

'Sz ha láz győzött ágyamho' rogyva,
Igy kért emlékszem jó anyám.
S te jó irgalmas Istenasszony,
Meghallgattad az én anyám.

No lásd, most lázas ajkaimról
Úgy kér, úgy esd e bús ima:
Órizz meg nekem azt a lánykát,
Gyógyítsd meg *Ave Maria*.

Dutka Ákos.

Előfizetési felhívás.

Január elsejével lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzga-

lommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy czélt: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új évtized küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltak meg helyüket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czélünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZÁNTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Jan. 10. Az új városház megnyitó ünnepe.
Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély: Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével.)

* Személyi hír. *Szekeres Odön*, a jászóvári prémontrei kanonokrend jószágkormányzója Nagyváradon időzik.

* *Gerliczy Ferencz* báró betegsége. Legutóbbi napokban aggasztó hírek keringtek a nagyváradi kath. kör. kiváló elnökének, *Gerliczy Ferencz* bárónak egészségi állapotáról. A vidéki lapok is úgy irtak a dologról, mintha a bárónak, ki tüdőgyulladásban szenved, állapota válságosra fordult volna. Ezzel szemben mint legilletékesebb helyről értesítünk, örömmel jelenthetjük, hogy a népszerű magnás már teljesen jobban van, ámbátor még mindig kénytelen az ágyat őrizni deszki birtokán.

* *Népkönyvtáraink működése.* Városunkban két népkönyvtár van, melyet a polgárok teljesen ingyen használhatnak. Az egyik Váralján van a másik Ujvároson, annak *Mártonffy Zoltán*, ennek pedig: *Bodnár János* a vezetője. A váraljai népkönyvtárát 112 en-

használták 469 ízben; olvastak 9 közhasznú, 445 szépirodalmi és 15 történelmi munkát. Az újvárosi népkönyvtárt 218-an használták 1442 ízben; olvastak 364 szépirodalmi, 99 történelmi, 1108 közhasznú művet. Az olvasók között volt 6 tanár, 20 tanító, 14 más értelmiség, 3 gazdasz 29 kereskedő, 39 iparos, 2 katona, 8 munkás, 12 magánzó, 3 joghallgató, 14 gimnásiumi, 19 reáliskolai, 9 kereskedelmi iskolai és 40 polgári iskolai tanuló. Kivánatos, hogy e könyvtárakat különösen iparosaink és munkásaink keressék fel nagyobb számban, mint a kikért e könyvtárak voltaképpen alakultak. Könyvosztás minden héten kétszer van: kedden és pénteken 4—6 óráig.

* *Románok karácsonya.* Tegnap kezdődött meg a románok karácsonya. Krisztus születése emlékének első napját nagy egyházi fényvel ülték meg a SzentLászló-téri görög katolikus székesegyházban. Dél előtt kilencz órakor dr. *Radu* Demeter püspök a káptalan és kebelbeli papság segédletével nagy misét tartott, majd maga a püspök egyházi szent beszédet mondott. A főpap ajkáról elhangzó valóságos érzületű szép beszéd mély hatást tett a hivekre. Mise közben *Radu* püspök a belényesi főgimnázium három tanárát, *Fábián Miklóst*, *Jepure Sándort* és *Szelesán Kornélt* áldozó pappá szentelte. — Ma, az ünnep másodnapján a gör. kath. szeminárium Széchenyi-téri templomában lesz a fő ünnep, hol ismét *Radu* Demeter püspök tartja a nagymisét és prédikációt.

* *Gyujtogatás* bosszúból. Görbeden a hó 5-én éjjel *Kópis József* r. kath. plébános összes takarmánykészletét fegyűjtötték, mert a község érdeke mellett kardoskodott. Görbeden ugyanis a legelőt mindenki, akár van valakinek joga hozzá, akár nincs, szabadon használhatja, szabadon bitorolhatja, ami pedig az urbéres lakosság nagy hátrányára van. A plébános mint urbéres elnök a legelő ügyének rendezése végett a napokban közgyűlést hívott össze, amelyben a legelő használhatási jogának rendezését javasolta. A község néhány lakosa, akik eiestek volna a legelő jogtalan használhatásától, a plébános takarmánykészletét fegyűjtötték. A csendőrség megindította ugyan a nyomozást a tettes kézrekerítésére, ez azonban korántsem vigasztalhatja a károsultat, mert Görbeden bár lopás, gyujtogatás, sőt gyilkosság sem ritka eset, emberemlékezet óta nem derítettek ki semmit, annyira összetart a nép.

* *A böles miniszterium.* Nagyvárad városa új rendet akar behozni a vámok kezelésénél s erre vonatkozólag új vámkezelési szabályrendeletet állapított meg. A vámok felügyeletét a gazdasági tanácsosra bízta s ezért a terhes szolgálat teljesítéseért évi 1000 korona pótlékot állapított meg. A kereskedelemügyi miniszteriumban azonban valamelyik szobatudósnak lett kiosztva ez az ügy, aki talán még nem is látott eleven vámszedőt s csak papirosból ismeri a városok gazdaságának kezelését. Az új vám-szabályzat tegnap érkezett le a miniszteriumból, jóváhagyás nélkül, egy csapat észrevétellel. Nem helyesli, hogy Nagyvárad városa külön kezelteti a fogyasztási adókat és külön a vámoikat, mert az egyesítésnél az ellenőrzés és felügyelet révén megtakarítást lehetne elérni. Helyesebb lenne, szerinte, ha az összes házilag kezelt javadalmakat, egy, ezen czélból szervezett egységes hivatal kezelné. Tegye megfontolás tárgyává ezt a kérdést Nagyvárad városa s egy városi javadalmi hivatalt szervezzen s erre szabályzatot alkosson. Ha a helyi körülmények miatt ez nem lehet s a régi állapot fenntartását akarja, ezt indokolja meg. Rátér ezután a leirat a részletekre. Azt kérdezi, hogy mi az a

részes vámszedő? A felügyelettel megbízott tanácsos részére megállapított 1000 korona működési pótlékot kellőleg indokolva nem látja; ezt tegyék újból megfontolás tárgyává s a határozatot indokolják. Ha ilyen működési pótlék mégis szükséges, azt $\frac{1}{2}$ -os részesedés alakjában, a maximum meghatározásával állapítsa meg a város. — Ehhez a leirathoz ezuttal csak azt jegyezzük meg, hogy a fogyasztási adókat és vámokat, helypénzszedést egysíteni a sok indok közül már csak azért sem lehet mert a fogyasztási adó tulajdonkép nem is a városé, hanem az államé, s a kezelő személyzet javadalmát is ő teljesíti, míg a vámkezelés az engedélyezett időre teljesen a városé. Az összes városi javak együttes kezelése pedig merő képtelenség. Ilyen természetű javak a vám, szikvizadó, villamos mű, vízvezeték, bérbeadott földek stb. Ezt csak a papíron lehet együtt kezelni, de a valóságban nem. A felügyeletért megállapított 1000 korona sem ingyen adott összeg. Sokat kell azért a hivatalos időn kívül, éjjel, hajnalban, szóval a nap minden szakában fáradozni. Erre a leiratra bizony nagyon is ráférne a bő indokolás.

* Jégpálya megnyitás. A sport-téri jégpályát, mint a Sporttér titkára tudatja, szombaton, január 9-én délután 2 órakor fogják a közönség rendelkezésére bocsátani. Belépti jegy felnőtt korcsolyázóknak 60 fillér, ifjú korcsolyázóknak 30 fillér; kísérő nem korcsolyázóknak 30 fillér. Tudnivalók: A jég használhatóságát a Kishidőn elhelyezett kék lobogó sport-felirattal jelzi, továbbá egyes üzletek kirakataiban elhelyezett jelző táblák. A város bármely részéből egyfogatu bérkocsi díja 30 kr., 60 fillérben van megállapítva a rendőrkapitányi hivatal által. Allandó jegyeket az idő előrehaladottsága miatt a felügyelőség nem ad ki.

* A villamos mű átvétele. A villamos műnek üzemét február hó 1-ig az építő Ganzczég vezeti s csak akkor veszi át végleg Nagyváros város. A kereskedelmi miniszter az átvételhez Hollós József kir. főmérnököt küldte ki. A villamos telepen február 10-ig próbatételeket eszközölnek a lupényi szénnel. Ugyanis nincsen elhatározva, hogy a villamos üzemhez milyen szén használ a város.

* Gyanus hulla. A feketetői országon tegnap reggel egy megfagyott ember hulláját találták. A vizsgálat megállapította, hogy Tripón György feketetői gazda. A hulla vizsgálatot teljesítő orvos külerőszak nyomait találta a Tripón György testén s erről a nagyvárosi ügyészséget táviratilag értesítette. A kir. ügyész legott intézkedett a vizsgálat megtartása iránt, amennyiben büntény látszik fenforogni. Tehát Nizsalovszky Endre vizsgálóbíró Gáthy Balint kir. alügyésszel kiutazott a helyszínére Gerő Sándor dr. és Fisch Aron dr. törvényszéki orvosokkal a boncolás megajtására.

* A kassai vértanúk boldoggá avatása. A pápa vizkereszt napjára hirdette ki a konzistorialis teremben a Kőrösy Márk, Pongrácz István és Grodecz Menyhért magyar vértanukat boldoggá avató dekrétumot egyidejűleg d'Arc Johanna az arleansi szűz boldoggá avatásával. Az ünnepélyes aktuson jelen voltak Ferrata és Mathieu biborosok, Kohl Medárd püspök, Steinhuber biboros-diakonus, Szécsen gróf osztrák-magyar és Nisard francia szent-széki nagykövet és számos meghívott vendég. A pápa a bréve felolvasása után beszédet mondott, melyben azon reménységének adott kifejezést, hogy Franciaország meg fog emlékezni arról, hogy történelmi diadalai és civilizatorius szerepe hitéből erednek. Majd d'Arc

Johannáról az arleansi érsek és a magyar vértanúkról az esztergomi püspökség nevében Kohl Medárd tartott nagyhatású szónoklatot. Beszédében kiemelte, hogy a magyarok mindhaláláig védeni készek a szentszék előjogait.

* Összeesett az utcán. Nagy csődület támadt tegnapelőtt délután az Uri-utcán, hol egy idősebb ember terült el élettelenül az út közepén. Turcsányi István a szerencsétlen, ki a premonstreiek templomában volt harangozó. Beegés, gyöngye ember s valószínűleg szélhűtés érte. Esméletlen állapotban vitték be a kórházba. A rendőrség nem tudta kihallgatni s alig marad életben.

* Nagyváros és a debreczeni installáció. Debreczen és Hajdúvármegye meghívta Nagyváros városát az új főispán Domahidy Elemér beiktatására, mely e hó 11-én fog nagy ünnepélyességek között végbemenni. Rimler Károly polgármester tegnap válaszolt a meghívásra. Sajnálattal fejezi ki, hogy Nagyváros város küldöttekkel nem képviselheti magát a szomszéd törvényhatóság főispáni installációján, mert éppen akkorra esik az új székház megnyitásának s a villamos mű átvételének ünnepsége, mely alkalom igénybe veszi a törvényhatósági bizottság valamennyi tagjának s a város összes tisztviselőinek idejét.

* Tarthat-e a közjegyző két helyettest. Miskolcay Barna nagyvárosi közjegyző a debreczeni közjegyzői kamaránál azt kérte, hogy mintán neki két helyettese van, mind a kétőt jegyezzék be a kamara megtagadta ezt a kérelmet. Felelkezés folytán a kuriához került a dolog és a kuria azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy a közjegyzőnek, mintán a törvény ennek ellenkezőjét nem mondja ki, joga van két helyettest bejegyeztetni.

* A magán borfogyasztás megváltása. A mostani óriási borfogyasztási adó mellett nem csekély értékű a magán borfogyasztó lakosokra, ha a sok zaklatás elkerülésén kívül, valamivel csekélyebb összeget kell fizetniük a borfogyasztás után. A magán borfogyasztók évi átalányösszegét január hó 25., 26. és 28-án tárgyalják. Lukács Odön tanácsnok vezeti a tárgyalásokat, Ragány János főszámvevő és Kelemen Kálmán fogyasztási adóhivatali főnök közbejöttével. Pár nap múlva megjelenik az erre vonatkozó hirdetmény.

* Sikkasztó jegyző. Urvay János ragyóczi körjegyző könnyelmű életmódot folytatott, miért is Vyda László szepesváraljai főzolgabíró állásától felfüggesztette. A hivatal átadása alkalmával kitént, hogy Urvay a behajtott pénzek tekintélyes részét nem szolgáltatta át. A sikkasztót letartóztatták és csendőrség kísérte át Szepesváraljára, hol a járásbírósa a vizsgálatot már meg is indította.

x Alma! Nemes faj, téli csemege alma nagyban és kicsinyben kapható Csordás testvérek-nél Szent László-tér. 576.

SZINHÁZ.

Tavas.

Ha Tavasz, hát akkor annak nem üdesege, hanem sara, szemetje ez az operett. Nem művelt emberek közül, hanem a legaljasabb korcsmából is kidobnák azt, a ki olyan válogatott trágárságot hozna elő, mint a milyen a Tavasz alap gondolata. S ezt a megnevezhetlen szellemi moslékot élveztette tegnap a szubvencionált, Szigligeti-színház Nagyváros uri közönségével 3 és fél óra hosszat.

No de hiszen meg is látszott micsoda közönség. A karzat közönségnek részben igen izes falatnak kínálkozott ez az istállóból kimosott zagyalék s otthoniasan érezve magát, lekiabált a színészekhez, éljenzett és abszurgolt zajosan krárogott, megbontotta az előadást, szóval pompásan beleilleszkedett az operett keretébe.

Az operett meséjét elmondani nem lehet, mert olyan nincs is. Egy aljas perverzítésre épített hülyeségek halmaza az egész. Ha valaki nyílt utcán ilyesmit beszélne, lecsuknák, pedig ingyen tenné; pénzért azonban minden szabad, szabad a magyar színpadot is nemzeti büszkeségünkől ide s tova nemzetközi szemétdombbá változtatni.

Jó lesz a színház homlokáról Szigligeti nevét levakarni, ez a név nem lehet aljasságok czégére.

A darab zenéjét Strausz József, János operett-király öcsöse írta. Látszik rajta: gyenge Strausz-utánezat. Kevésse dallamas, annál több reminiscenzenciával.

Az előadásra fordított igyekezett jobb darabhoz lett volna méltó; nem volt szükség a felvonult s derűre-borura tapsoló clacquera. Ruzsinszky Ilona szólói pompásan hatottak s ami még emelte a hatást: igen előnyösen volt ezuttal maszkirozva. Békefivel énekelt duettjei azonban sehogy sem sikerültek; magas lekvésűek e duettek, a nagy buzgóságban hol egyikük, hol másikuk hangja félrebicsaklott s alig tudtak itt-ott összejönni. Békefinek jobban sikerültek a szólói. A mennyira hangja engedte, pontosan énekelt Haller Irma; eleven, igen kedves játéka pótolta e fogyatékot. Parlagi Kornél, Horváth és Fogány Janka is inkább játékkal hatottak, mint énekükkel. Az pedig egyenesen kegyetlenség, hogy még a kis Bertányi Vandát is ánekes szerepben állítják a lámpák elé; kegyetlen rossz tréfa egy más irányban első rendű tehetséggel. Kitént karikatúrák voltak Szathmáry, Bérczi s részben Sziklai is. Az énekkar külön dicséretet érdemel.

Az operettben némileg értékesek a tánczok: tánczos szerepekben kiváltak Horváth K. Parlagi, Haller, Bérczi, Zách Terka, Deésiné, Lengyel Margit, Szathmáry Arpád, A. Hody Anna.

Kíváncsian várjuk, hány előadáson át fogja megtűrni Nagyváros »finnyás« izlése ezt az unalmas cochonériet, magyarul disznóságot!

— 1.

MULATSÁG.

Farsangi Naptár.

Január 9. Kovács T. zárvizsga estéje a Zöldfában.
Január 10. Kath. Legényegylet háziestélye.
Január 12. Jogászbál.
Január 17. 48-as népkör bálja.
Január 30. Kiskereskedők táncestéje a Kereskedelmi csarnokban.
Február 6. Kath. Kör. bálja.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.

Háziestély a kereskedelmi alkalmazottak egyesületében. A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete saját helyiségeiben (Füchsl palota I. emelet) Január hó 10-én, vasárnap este $\frac{1}{2}$, 9 órakor rendez. Ezen estélyt cigány zene, felolvasások sorozata tesz ki kellemessé, a melyről a vigalmi bizottság előre gondoskodik.

A vasutasok mulatsága. A máv. al-
tisztek és szolgálók táncvizsgálma f. hó 9-én nem
este *nyolcz*, hanem a közbejött akadályok
miatt *háromnegyed kilencz* órakor kez-
dődik.

Kiskereskedők táncestélye. Folyó
hó 30-án lesz a *kiskereskedők* táncestélye a
kereskedelmi csarnok összes termeiben. Az
estély, eltérőleg az előző évektől, hangverseny
nélkül lesz megtartva. A rendezőség már hetek
óta buzgón végzi az előmunkálatokat s naponta,
este 9—11 óráig, tülést tart a társulati helyi-
ségben (Füchsi palota.) A kereskedelmi alkal-
mazottakat az uton is kéri az egyesület, hogy
fent jelzett időben a helyiségbe művét többen
gyűljenek egybe, a folyó ügyek elintézése végett.

Kovács Tivadar zárvizsga estélye.
Kovács Tivadar balletmester január hó 9-dikén
(szombaton) a Diák-kolón befejezésére, a *Zöldfa*
szálloda nagytermében a cs. és kir. 37-ik
gyalogezred zenekarának közreműködésével,
franczia-, szalon és jelmeztáncok bemutatásá-
val egybekötött tánciskolai *zárvizsga estélyt*
rend z. Belépő-díj: Személy-jegy 1 kor. 60 fillér,
Diák- és Növendék-jegy 1 korona. Kezdeté
este fél 8 órakor.

NYILTÉR.

DR. DEMETROVITS ELEK

ügyvédi irodáját

Fő-utca 12-ik szám alatt (Apolló-épület)

megnyitotta.

EGYESÜLETEK.

A Nőegylet gyűlése. A „Biharmegyei
és Nagyváradi Nőegylet» választmányi tagjait
és védhölgyeit van szerencsém a f. évi január
hó 9-ik napján d. u. 4 órakor lakásomon
tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagy-
váradi, 1904. évi január hó 6. napján. Ozv-
báró *Gerliczy* Félixné, elnöknő.

IRODALOM.

Szakújságból politikai lap. Szokat-
lannal ünnepelem meg a *biztosítási és közgazda-
sági lapok* a 10 ik évfordulót. A lap ugyanis
újévi től kezdve politikai hetilappá alakul s a
közgazdasági téren a külön vámtérlet és nem-
zeti függetlenség híve lesz.

TAVIRATOK.

**A dunaszerdahelyi képviselő-
választás.**

Budapest, jan. 7. (Saj. tud. táv.)
A dunaszerdahelyi mandátumért heves
küzdellelem folyik a néppárt és a sza-
badelvü párt között. A választás rendben
folyik. Este öt órakor *Katona* Mihály
szabadelvüre leadtak 722 szavazatot,
Rajcsádi Gyula néppárti jelöltre 562
szavazatot. A szavazatok állandó ará-
nyából *Katona* megválasztatása biztosra
várható.

Eremics Pál temetése.

Nagykikinda, jan. 7. (Saját. tud. táv.)
Eremics Pált, az agyonvert nagykikindai
képviselőt ma temették el óriás közön-
ség jelenlétében. Rengeteg koszoru borít-
totta a koporsót. A temetésén tizenhat
orsz. képviselő vett részt.

Uj b á r ó.

Budapest, jan. 7. (Saj. tud. táv.)
A hivatalos lap legközelebbi száma közli,
hogy a király *Herceg* Pált bárói rangra
emelte.

Orosz-japán bonyodalom.

London, január 7. (Saj. tud. táv.)
Ujabb értesülések szerint a háboru el-
kerülhetlen.

Berlin, január 7. (Saj. tud. táv.)
A Frankfurter Zeitung írja, hogy a csa-
tározások Mandsuriában megkezdődtek.

Genna, január 7. (Saj. tud. táv.)
A két czirkáló hajót, melyet Japán
megvásárolt, lázasan szerelik, hogy mielőbb
utra kelhessen.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 98. Bérletszám 95. (páratlan.)

Ma, pénteken 1904 január 8-án:

TAVASZ.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első
emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor.
Zsálye 3 kor. Korszak 2 k r. 40 fill. Famlásszék, 2 kor.
Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. Közép 2-ik sor 1 kor.
Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék
60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy
a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill.
Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér-
házzal szemben, d. e. 10 től 12 óráig, d. u. 3-tól
5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig
előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton, január 9-én

T a v a s z.

Operette.

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	555.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jan. 7-én.

Magyar aranyjáradék 4 %	119.—
Magyar koronajáradék	99.—
Magyar vasuti köl sön aranyban 4,1/2 %	91.25
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	99.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 %	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—

Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	208.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	163.50
Oszták járadék papírban	100.40
Oszták járadék papírban	100.50
Oszták járadék aranyban	120.50
Oszták járadék aranyban	100.50
Oszták államsorsjegyek	156.50
Oszták magyar bank részvény	763.—
Magyar hitelbankrészvény	675.—
Oszták hitelintézet részvény	674.—
Párisi vista	19.04
29 frankos arany (Napoleon'dor)	119.12
Németbirodalmi márka	239.42
Londoni vista	95.20
20 márkás arany	23.43

A szerkesztőség által készített.

DR. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás!

A »Nagyváradai Hitelbank takaré- és
segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat
1904. évi január hó 1-ig a »Nagyváradai
Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kos-
suth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik.
Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér —
beiratási díj üzletrészenként, egy- és min-
denkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a
tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt
igénybevevő tagoknak olcsó kamat mellett
— jótálló nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon
át, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—10
óráig eszközölhető a »Nagyváradai Hitel-
bank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth
Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

**Nagyváradai Hitelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósa.**

502

**A „Wiener Allgemeine Medi-
cinischen Zeitung“**

czimű orvosi szaklapban olvasható:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs.
és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-
Asztria által feltalált Wilhelm-féle antiarthri-
tikus antireumatikus vértisztító tea, ez a gyor-
san ismertté vált gyógyszer, illetékes nyilatko-
zat szerint s minden időben a vérnek minden
beteges lerakódása ellen alapos gyógyszernek
bizonyult minden korbelti és nembelti em-
bernek. Az ezer féle gyógymód, melyet
vele a csuznál, reumánál, ideg-, izom-, és
izületi bántalmaknál el lehet érni, biztosít-
ják e szernek a nevezett bántalmak ellen
való kitűnő gyógyszer hírért. Ép így bór-
kiütéseknél, nem betegségéknél, akármilyen
régii és elhanyagolt bajok legyenek is ezek,
miután ez a szer belső használatnál az
egész szervezetet megtisztítja. Hämorrhoi-
dális betegségek és székrekedés, májbajok
és sárgaság ellen valódi kincsét ér ez a
tea, csak valódi legyen a tea és nem sza-
bad utánzat által megtéveszteniünk magun-
kat, mert ily esetben eredmény nélkül
adjuk ki a pénzt. Az igazi, orvosi előírás
után készült Wilhelm-féle antiarthritikus
antireumatikus vértisztító tea használati
utasítással együtt a feltalálótól **Wilhelm
Ferencz** gyógyszerész, cs. és kir. ud-
vari szállító Neunkirchen, vagy fiókjaitól
rendelhető meg. 348.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy *Bémer-téri fióküzletemet* felosztatom s ennél fogva a raktáron lévő *férfi divat-, díszmü- és játék árukat* mélyen leszállított áron (beszerzési áron alul)

teljesen kiárusítom.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat nagyáruháza

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telefon 362. 449

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó.

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

225

Az igazgatóság.

Névjegyek

szép kivitelben, jutányos árban készítettnek

a Szent László nyomdában,

Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

Meghívó.

A „Nagyvárad Hítelbank” r. t. 1904. évi január hó 23-án d. u. 4 órakor saját üzlethelyiségében tartja

I. (Csonka) évi közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényeseket van szerencsénk meghívni.

Nagyvárad, 1904. január hó 7-én.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés az 1903. évi (7¹/₂ havi) üzletéről.

2. A felügyelőbizottság jelentése.

3. Az 1903. évi zárszámadás, mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség feletti határozat, egyszersmind az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

Jegyzet (Alapszabály 37. §-a.)

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit a társaság pénztárába letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető és letéti jegyül is szolgáló tértívnyel láttatik el; ugyanez áll a meghatalmazottakra is. 586.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Széchenyi-szállodával szemben.

Ujdonság!!

A közelgő disznóölési időnyre ajánlom saját találmányu

Sonka-páczomat,

mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. E páczsal készített sonkák tulajdonságai, hogy füstölés után (egész évben) sem szárad ki s szép piros színt és kellemes zamatot kap.

1 kg. ára 64 kr.,

mely elegendő 4 sonka bepáczolásához.

Ujdonság!!

Mindennemű **halak, conservek, teák, rumok, teasütemények,** bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok. **AUBETIN & Cie.** francia pezsgő és a világhíru

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegye részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg feivágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Ujdonság!!

Ujdonság!!

Megny Foot-Ball bombái a legkifinomultabb csokoládás górmánd csenenge 1 darab 15 kr.

csokoládás

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok, vonalzatok, gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben mindennemű

nyomdai munkákat jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, béli meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.